

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhvsii, 1674

§. Hadriani VI. Pontificis Epistola ad Ducem Saxon.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

avum per vestrum mancant adminiculum, & nostris vestrisque finibus omnes repellat aegritudinis morbos, & procul ejiciat pestilentiam, ut nostris vestrisque diebus populus nobis à Deo commissus in magnâ degentes ubertatis affluentia, simulque sincerissima sospitatis letitia, longiori ævo unâ cum domna regina, vestraque nobilissima prole, mereamini regni gubernaculo perfrui, & in æthereis arcibus sine fine regnare: ut per vestra laboriosa certamina, magis magisque spiritalis mater vestra sancta Romana Ecclesia maneant exaltata. Incolumem Excellentiam vestram gratia superna custodiat.

HADRIANI VI. PONTIFICIS EPISTOLA,

Quâ hortatur Fridericum Saxonie Ducem, ut Martinum Lutherum hæresiarcham dimittat, ejusque relictis erroribus Catholicam fidem sequatur.

Hadrianus Episcopus, &c. Dilecte fili, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Satis, & plus quàm satis sustinimus, dilecte in Christo, si forte Dei pietas tuam animam dignetur invisere, ac dare poenitentiam ad cognoscendum veritatem, ut resipisceres à diaboli laqueis, à quo captivus detineris. Novimus te paternè monitum à fel. recor. prædecessore nostro, ut à te separares perniciem illam Christianæ religionis Martinum Lutherum, & cum jam toti Orbi manifestæ essent sceleratissimæ machinationes illius, speravimus & te ad cor penitus reversurum.

Sed quoniam expectavimus uvæ, & ecce quia frustra conflavit conflator, malitiæ enim tuæ non sunt consumptæ, coëgit nos miserationi, coëgit paternus amor, quo te, & subditos Saxones in Domino semper fuimus prosequuti, salutaribus, & paternis monitis adhuc convenire, ut vel tandem resipiscatis, antequam planè in vos conveniat, quod mox subdit Propheta: Argentum reprobum vocate vos, quia Dominus projecit vos.

Et quid dicemus vobis, quàm quod Galatis suis Paulus? O insensati, quis vos fascinauit veritati non obedire? Currebatis bene. Interrogate patres vestros, ac dicent vobis: majores vestros, & annuntiabunt vobis. *Quod ab ea*

ab ea aetate, quā uno eodemque tempore vixere, Hadrianus Rom. Pont. & Carolus ille Magnus Imperator, in Saxonia fidei plantatores, ad nostra usque, & carissimi in Christo filij nostri Caroli tempora: & avi & proavi vestri, atque adeo Saxones omnes, semper habiti estis veluti pacis amatores, fidei propugnatores, & per omnia obedientia pacifici filij; talesque, ut non immerito Gregorius V. natione Saxo, olim Romanus Pontifex, Saxonia Ducem in Rom. Imperatoris constituerit electorem. Quomodo ergo tam cito mutatus est color optimus? Cur tam facile transferimini ab eo, qui vos vocavit in gratiam Christi in aliud Evangelium? quod non est aliud, nisi sunt quidam, qui vos conturbant, & volunt convertere Evangelium Christi. Quis vineam Domini Sabaoth tam pulchrè plantatam est demolitus? Certe exterminavit eam aper de sylva, & singularis ferus depastus est eam.

Multa deinde, eundo ferè per omnes Lutheri hæreses, scribit Pontifex de perturbatione Ecclesiæ, & calamitatum malis, per Lutheri hæresin illatis, de sacrilega ejus doctrina & furore, adversus legem Christi, Sacramenta, jejunia Ecclesiæ, cultum Sanctorum, & imaginum, de plebe sub specie Evangelij seducta, de laxatis Monachorum cœnobijs ac votis, de profanatis Virginibus Deo consecratis, de injurijs in Concilia, SS. Patres, & Canones Ecclesiasticos, quorum volumina publicè exuri jusserat, de convitijs in summum Pontificem, & Vicarium Christi, quem Antichristum populo persuadere, se verò alterum Elisæum duplici Eliæ spiritu plenum, & Daniele in reformanda Ecclesia proponere ausus sit: de calumnijs in Episcopos, Sacerdotes, & religiosos homines, de convulsa potestate Ecclesiastica, & pulcherrimo ordine Ecclesiæ interverso, de parricidalibus, ut vocat, Lutheri armis adversus majorum religionem. Hæc inquam, quæ multis Pontifex in Apostolica illa Epistola, Apostolico prorsus spiritu deplorat, refellit, ac condemnat, hic brevitate studio omittimus. Demum ita concludit alloquendo Fridericum Saxonie Ducem:

Vivunt una Pontifex Adrianus, & religiosissimus Imperator Carolus, meus carissimus in Christo filius, & alumnus: Cujus tu edictum verè Christianum adversus Lutheranam perfidiam, & quod talem decebat Imperatorem, non sine gravi offensa, ac vilipensione Cesaree Majestatis violare non simulisti. Non commitemus, ut quos olim cum Magno Carolo Adrianus Pontifex in Christo genuerunt, nunc Hadrianus Pontifex, & Imperator

SSSS

Carolus

Carolus, sub schismatico ac heretico tyranno, hæresum ac schismatum sinamus interire contagione. Quare revertimini ad eor., & respicite tu, tuque miserè seducti Saxones, nisi utrumque gladium, Apostolicum simul & Casaream velitis experiri. Scripta Roma 1522.

CAROLI V. IMPERATORIS EDICTUM

Contra Lutherum ejusque hæreses.

Carolus V. divina favente clementia electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germanie, Hispaniarum, utriusque Sicilia, Hierusalem, Hungarie, Dalmatie, Croatia &c. Rex: Archidux Austria, Dux Burgundie, Brabantie, Styrie, Carinthie, Carniole: Comes Habsburgi, Flandrie, Tyrolis &c. Universis & singulis S. R. I. Electoribus, aliisque Principibus tam Ecclesiasticis, quam secularibus; Archiepiscopis, Episcopis, Prælatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militibus, Clientibus, Præfectis, Præsidibus, Judicibus, Scultetis, Burgimæistris, Consulibus, Scabinis; Civitatum, oppidorum, villarum, terrarum, & quorumvis aliorum locorum communitatibus; nec non Universitatibus, Studiorum, sive Gymnasiorum Rectoribus, & locorum tenentibus, seu officialibus eorundem, ac ceteris quibuscunque Nobis tam jure Sacri Imperij, quam hereditario, aut alio quocunque modo subjectis, & fidelibus dilectis cujuscunque status, gradus, aut conditionis sint &c. gratiam Casaream & omne bonum.

Ad veri Romanorum Imperatoris officium pertinet; non solum finis hujus Sacri Imperij, quod prædecessores nostri Germanie Principes ob defensionem sanctæ Romanæ & universalis Ecclesiæ suo, suorumque sæpius effuso sanguine per divinam gratiam sibi quasierunt, ad orthodoxam viam adductis, vel expulsis infidelibus propagare, verum etiam ne qua hæreseos labes, vel suspicio, in jam sibi subditis nationibus sacrosanctam nostram religionem commaculet summo studio providere; & si qua jam oriri caperit, eam omni ope, omni que curâ juxta normam à S. Rom. Ecclesiâ hætenus observatam, delere penitus & extinguere. Quod si quis alius è majoribus nostris, tanto nos magis præstare debemus, quanto Dei Opt. Max. immensa benigni-